

SIU TSIU

INUUSUTTUTSIULLIIT
– UKIOQ SIULLEQ
2021/2022

ATUAKKAP IMARISAA

SIU-TSIU-mi 2021/2022-mi inuusuttut eqimattat siulliit	1
Innuttaasut tapersersortariallit Tasiilami suliffissaqartinneqarnerat	2
Inuusuttut SIU-TSIUmi peqataanerminni naammassinnissimasut	3
Inuusuttut SIU-TSIUmi peqataareerlutik aasaq 2022-mi naammassisut	4
Perorsaariaaseq	5
Ressourceblomsteni	5
Wellogrammi	5
Ressourceblomstenip ingerlannerani inerniliussaagallartut	6
Wellogrammip ingerlannerani inerniliussaagallartut	6
Key Learnings – sutigut pitsaanerulissaagut	8
Suleqatit	8
Tunuliaqut	8
Innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsineq Kalaallit Nunaannut tulluussagaq	9
Inatsisit aningaasaqarnerillu	10

SIU-TSIUMI 2021/2022-MI INUUSUTTUT EQIMATTAT SIULLIIT

Inuusuttut aqqanillit ukiuni kingullerni suliniuteqarfigisimavagut. Suli marluk Majoriamiit innersuunneqarsimapput. Aappaa Kulusummut nuussimavoq aappaalu ajoraluartumik sivitsunngitsoq nammineerluni ilaajunnaarsimavoq, inuttut ajornartorsiutigisani pissutigalugit. Aqqanillit tamarmik ineriartorluarsimapput aamma ingerlariaqqinnissaminnut piareersimapput.

- Sisamat ullumikkut Tasiilami suliffeqarfinni sulipput (ukunani RAL, biilileriffimmi namminersortumi, sanasumi namminersortumi aamma Lille Butikkimi Pilersuisumilu)
- Ataaseq talittarfimmi terminalarbejderitut ilinniartuuffissarsisimavoq
- Ataaseq TNI-mut qinnuteqarsimavoq aamma perorsaasutut ilinniagaq naatsoq Ilulissaniittoq qinnuteqarfigisimavaa, kisianni meeqqat atuarfianni fagit ilai pinikuusani pitsanngorsaqaangassarivai, qinnuteqarfigisaminut isissaguni.
- Ataaseq igasunngorniarfimmuq qinnuteqarsimavoq, kisianni meeqqat atuarfianni fagit marluk angusiffigeqqaangassarivai ilinniarfimmuq isinnginnermini.
- Marluk højskole toqqarsimavaat tigusaasimallutillu.
- Ataatsip TNI-mi Qaqortumi aallartippoq.
- Ataaseq imarsiornermik ilinnialernissamut piareersimavoq kisianni suli inuusuppallaarpoq taamaattumillu Majoriamut pigallarsimalluni.
- Inuusuttut tallimat suliniummumut atatillugu teorimik atuarsimapput bilernernullu allagartartaarlutik.

Inuusuttut tallimat juni 2022-mi aallartissimapput uanilu nalunaarusiami ilaatinneqaratik.

Hold 1 Tasiilap Naatsiiviata saani. `Naatsivik` karsiupput, inuusuttullu Tasiilami pilersitseqataasimapput. Naatitat makku naatissimavaat kuuloruujut, grønkalit, majroat, radiisit, uanitsut naatsiiallu.

INNUTTAASUT TAPERSERSORTARIALLIT TASIILAMI SULIFFISSAQARTINNEQARNERAT

Tasiilami SIU-TSIUp sullissiviani suliagut tamarmik suliakkiutaapput piviusumi inuussutissarsiornerup iluani suliassartut. Nioqqutissiornermik ilinniarfimmi suliakkiunneqartartut assigisaannik suliassaqartitsisar-pugut, nioqqutissiornerutullu ittunik ingerlataqartarluta, inuusuttunut ataasiakkaanut naleqqussagaasunik ingerlataqartarluta, sumiiffimmi inuussutissarsiortutut ingerlatsisut suleqatigilluinnarlugit. Inuusuttut uatsinni sullinneqarnerminni sumiiffimmi inuussutissarsiornermik ingerlatsisut suleqatigisarsimavaat qalipaasut sanasut, namminersuutaminnillu soorlu torersaassillutik, aputaajaallutik kiisalu Tasiilap Naatsii-vianik pilersitsillutik.

Sulisunut taartissarsiorfeeqqatut ingerlanikuupput, sulisunik amigaateqartoqartillugu meeqqerivinni, marlukkaarlutik meeqqerivinni ikiuuttarlutik. Suliassatut tullinnguunneqarsinnaavoq illoqarfimmi utoqqar-nik ikiuinissaq, pisariaqartinneqassappat. Inuusuttut ikiuuttarsimapput, katersungaasivimmi piomassut-simik ikiuuttussanik pisariaqartitsisoqartillugu, meeqqat ulluanni meeqqat kiinaannik qalipaallutik, pissis-saartarfik akisussaaffigalugu, imeruersaatinnillu agguaneq akisussaaffigalugu. Akissarsiutigalugu sulinerit piomassutsimillu ikiuunnerit sularaisarpagut – illoqarfimmi eqqagassanik katersinerit, imeqarfiup eqqaani arsaattarfimmi assigisaanilu, illoqarfiup katersugaasiviani torersaassinerit, qalipaanerit illunillu nutarsaane-rit, silami issiaartarfinnik takisuunik ikkussuinerit allallu, suliat tamarmik illoqarfigisamut kusassaataallutillu nalittorsaanermik aallaveqartumik pilersitsiviupput.

Massakkut annermik sanaartugassat naatsiivillu aasaanerani naammassiniarneqassapput. Nunaqarfinniit suliakkersorneqarluarpugut, Najukkami Ataatsimiititamit namminersortuniillu. Aasalli naaqisup iluani, suliakkiutigineqartut tamakkerlugit angumerisinnaanngilagut.

Pitsaassagalarportaaq inuusuttut innuttaasunut sullissinerni tamatigoornerusuni nerisasserinermillu su-liaqarsinnaasuuppata, takusinnaagatsigu taakkunani suliffiit inuttaqanngitsut. Namminersorlutik suliffeqar-finnik ingerlatsisut aalaakkaasunik sulisoqarniarnermikkut ajornartorsiuteqarput.

Namineerluta misigivarput, illoqarfimmut suliassat amerlanerusut sularisinnaagaluarlutigit, peqatigi-saanik inuusuttut amerlanerit ingerlaqqissinnaagaluar mata qatanngutiminnillu nukarliusunut, kamma-laataannullu unittooqqasunut peqataarusulersitsisinnaagaluar mata. Paasitinneqarsimavugut, massakkor-piaq inuusuttut 100 pallillugit amerlatigisut, suliffeqaratillu ilinniakkamik ingerlatsinngitsut. Suliakkiutigi-sinnaasagulli tassaapput, suliassat periarfissaasut, inuusuttunut suliqaartitsinermut tulluurtut imaluunniit ilinniagaqarfigilersinnaasaat.

Sulissutigaarput nittartakkat inuit attaveqaataat kiisalu tusagassiutit aqutugalugit suliniutigut pitsaasumik angusaqarfiusimasut oqaluttuanngorlugit siammartissallugit. Ilisimasatsit amerlasut tusakatappaat, naatsersueqqissaarnerit nuanninngitsunik tikkuussisut, tusagassiutini tusakkajunneqartut – ingammik Kalaallit Nunaata kangiani pisartut pillugit. Paasissutissanik pitsaasunik angusatsinnik siammarterigaangat-ta, neriutigaarput tulluusimaarutissanik isumassarsissutaasinnaasunillu siammarteraluta – inuusuttortat-ta akornanni kisianni aamma illoqarfigisami/nunaqarfigisami Kalaallit Nunaatalu sinnerani.

INUUSUTTUT SIU-TSIUMI PEQATAANERMINNI NAAMMASSINNISSIMASUT

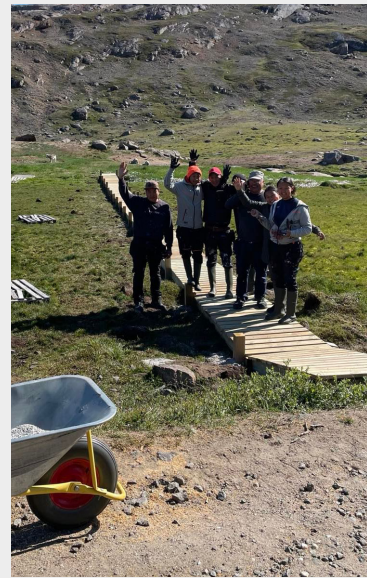
✿ **Alma 19-nik ukiullip** SIU-TSIUmi ilanngukkami nalornissutigisimavaa ilinniagaq sorleq aallartikkumaarnerlugu. Takorloorsimavaa Pilersuisumi sulerusussinnaalluni taamaammallu NI/Niuerneramik Ilinniarfik ilinniarfissatut takorloorsimallugu. Ingerlanermini suliassaqarfiit arlallit misilittarsimavai, misiliisaqattaarnermini paasivaa isumaginninnermut tunngasumik ilinniagaqarniarluni.

Almap karakterimi ilai pitsanngorsarniarlugit Majoriami augustip qaammataani 2022 aallartissaaq, kingorna siullertut SPS qinnuteqarfigissallugu aappaattut Niuerneramik Ilinniarfik/NI, suli takorloorsinnaagamiuk siunissami Pilersuisumi sulisinnaalluni. Alma akuerisaasimavoq sulineramik misiliissalluni SIU-TSIUp ingerlatereerneraniit Majoriami aallartinnissami tungaanut. Alma SIU-TSIU aqqutigalugu teoriimi atuartinneqartunut ilaasimavoq biilernernullu allagartartaarluni.

✿ **Otto 21-nik ukiulik** igasunngorniarluni takorluugaqarpoq. SIU-TSIUmi peqataanermini piffissaq eqqorlugu takkuttarnissani sungiusangaatsiarsimavaa imminullu tatiginerulernissani sulissutigisimallugu. Ilinniakkamik aallartitsisinnani inuttut inerikkiartornini sulissutigeqqaarusuppaa, taamaattumik Qaqortumi højskolemut qinnuteqarsimavoq. Tassanilu kujataani illoqarfimmi najugaqarnek iluatisillugu misilissavaa, igasunngorniarfik tassaniikkami. Ottop peqataanerminut ilaatillugu teori ingerlassimavaa biilernernullu allagartartaarluni.

✿ **Hansip 20-nik ukiullip** ingerlatatsinnut ilaalerami sunngornissani nalusimavaa. SIU-TSIUmi suliassat assigiinngitsut misilittareerlugit, biilit automekanikkilu soqutigisarilerpai. Taamaammatt automekanikerisut ilinniarnermut atatillugu suliffimmik misiliisipparput, Sermersooq Automi. Inuttaanullu tulluarpoq. Hansi maannakkut Sermersooq Automi sulisartutut aallartinnikuvoq Majoriamilu fagi ataaseq matematiki augustusip qaammataani 2022 aallartissavaa, taamaasilluni Automekanieritut ilinniarfimmusersinnaangussalluni. Hansip peqataaffigisimavaattaq SIU-TSIUmi teoriimik atuartitsineq biilernernullu allagartartaarsimalluni.

✿ **Stefaniap 28-nik ukiullip** SIU-TSIUmi peqataalluni aallartikkami siunissami suliffeqarsinnaanissani ilinniagaqarsinnaanissaniluunniit takorlooruminaatsissimavaa. Erneqarpoq sisamanik ukiulimmik ineqarniarnermigullu erloqinartumik inisseqqavoq, taamaattumik aalajaatsumik ingerlaaseqarluni ulluinaqarnek nukissaqarlunilu inuuneqarnissani ajornakusoortissimallugit. Stefaniap SIU-TSIUmi peqataanermini suliaraqarfiit assigiinngitsut suliffigalugit misilittarsimavai. Sulilluni misiliiffigisamini napparsimaviup kantiinaa annermik nuannarisimavaa, illuatuganiillu suleqataasa assut nuannarisimavaat. Tamannalu aqqutigalugu paasivaa igasunngorniarusulluni. SIU-TSIUmi peqataareermermi kingorna paarlatsitut utoqqaat illuani suli-lerpoq tamatumunnga peqatigisillugu inaarutaasumik misilitsiffiginikuunngisani anguniarlugit sulissutigai, taamasilluni Narsami Inuiliimi aallartissinnaajumaarami. Stefaniap piffissami SIU-TSIUp ingerlatereerneraniit augustip qaammataani Majoriami aallartinnissami tungaanut sulilluni sungiusarfissaminik akuerisaasimavoq. Stefania SIU-TSIUmi teoriimik atuartitsinnermut peqataasimavoq biilernernullu misilitsinnissani kisiat amigaatigilersimallugu.

Tummagassat masarsummi Naasuliartarpimmiittumi ikaartarfik 218 inik tummarfilerneqartoq sananeqarpoq. Taannalu iluaqutissaavoq nunaqavissunut takornarissanullu.

- * **Andyp 19-nik ukiullip** peqataanermi suut pikkoriffiginerlugit suullu suliaralugit nuannarinerlugit paasisimavaa. Suliaqarfiit misilitani aqcutigalugit piginnaasamigut ineriartorsimavoq imminullu tatiginerulerluni. Andyp siunissani pilersaarusiuorsimavaa: Sanasunngorusuppoq. Massakkullu karakterini pitsanngorsarlugit aallartissaaq, ilinniarfigerusutaminut iserniassagami. Andyli suleqqaarusussimavoq Majoriami aallartinnginnermini Lille Butekkimi Pilersuisumilu sulilersimavoq biilersinnaanermut allagartani taakkunani atorluarpaa. Andy SIU-TSIUmi peqataanermi teori atuarsimavaa biilernemullu allagartartaarluni.
- * **Markusip 20-nik ukiullip** aallartikkamili terminalarbejderitut sulinissi soqutigintartissimavaa. Taamaamat talittarfimmi sulinermik misiliinissaanut aqcutissiuussimavarput, qaammatillu marluinnaat uatsinni ingerlatseerluni Markusi Royal Arctic Linemi suliffittaarpoq. Ilinniartutut sulinissamut inissaqaleruni, periarfissaqalerpoq terminalarbejderitut ilinniartutut sulilernissamut.

INUUSUTTUT SIU-TSIUMI PEQATAAREERLUTIK AASAQ 2022-MI NAAMMASSISUT

- * **Ulla-Maria 17-nik ukiulik** SIU-TSIUmi petaanini tamaat nalusimangilaa terminalarbejderingorniarusulluni talittarfimmi. Ilinniartutut sulilernissaanut aqcutissiuullugu uppersaasatit pisariaqartinneqartut pissarsiarsimasai ikiorlugu katersorsimavagut, maannakkullu Maniitsumi ilinniartutut sulinissaminut tigusaasimavoq. Maannakkullu sulissutigaarput ilinniarnermut atatillugu sulilluni misiliissasoq terminalarbejderingorniatut sulilinginnermini.
- * **Zidap 18-nik ukiullip** SIU-TSIUmi aallartikkami takorluugarisimavaa qalipaasunngussalluni perorsaa-sorluunniit. Suliniutip ingerlanerani suliaqarfiit taakku marluk sulinermik misiliiffigisimavai. Qalipaasimavugut qalipaasut naalagaat Iserit A/S-silu suleqatigalugit, Zida aamma ulluunerani meeqqat ornittagaanni sulinermik misiliisimavoq. Zidalli paasisimavaa niuernerup iluani ilinniagaqarnissani pileringerullugu taamaasilluni TNI-mi Qaqortumi tigusaasimavoq augustip qaammataani 2022-mi aallartissalluni. Zida SIU-TSIUmi teori atuarsimavaa biilernemullu allagartartaarluni.
- * **Ivalo 18-nik ukiulik** aallaqqaammut tunuarsimaarsimavoq siunissani periarfissanilu takujuminaatsissimallugit. Ulluinnarni annikitsunnguilluunniit iluatsittagai piginnaasailu oqaasertalertarlugit ukkatarisimavagut, maannakkullu iluatsittumik piumassuseqarnerulluni suliasat ingerlatalersimavai akornatsinnilu peqataalernikuuvoq tunuarsimaarunnaarluni. Qalipaasimavugut soqutiginninnini pikkoriffeqarninilu takutissimavaa, aamma meeqanik sullissineq pikkoriffigivaa. Ilinniagaqarusulernikuuvoq kisianni højskoleqqaarusuppoq Qaqortumi. Ivalo Qaqortup højskoleani tigusaanikuuvoq augustillu qaammataata aallartinnerani 2022 Qaqortumut aallassalluni.
- * **Kristiaat 17-nik ukiulik** ingerlatatsinnut ilannguteqqaarami ittooqalunilu tunuarsimaaqqaaralarpoq. Paasinikuuaa assassornerup tungaatigut sullarissuulluni piffissallu ingerlanerani iluatsilluartunik angusaqartarnini imminut tatiginerulernermigut iluaqutigisimavaa. Kristiaap ingerlatami peqataanermi suliffiit assigiinngitsorpassuit misilissimavai paasisimallugulu imarsiornerup iluani ilinniagaqarusulluni. Ilinniakkamik aallartitsinissaminut inuusuppallaarami karakterinilu arlallit pitsanngorsaqqaartussaallugit taamasilluni Majoriami tigusaasimavoq. Augustip qaammataani 2022 aallartissaaq. Nammineq piumassutsiminik SIU-TSIUmi ingerlaannarpoq Majoriami aallartinnissami tungaanut.

✿ **Ejvind 17-nik ukiulik** suliniutip ingerlanerani nutaanik misiliinissamut assut piomassuseqalerpoq. Nalunngilaa inersimasunngoruni pitsaasumik suliffeqalerumaarluni, kisiannili nalullugu suna ilinniagarissanerlugu. Piffissap ingerlanerani suliaqarfiit assigiinngitsut suliffigissallugit periarfissarisimavai, paasisimavaalu sanasutut sulineq pikkoriffigalugu. Ejvindi Carlo Wertherimi sulisartunngorsimavoq – najukkami sanasoq namminersortoq kingusinnerusukkullu sanasunngorniarnissani siunniuteqqavaa.

PERORSAARIAASEQ

SIU-TSIUp perorsaanerami periutsit akuerisaasut marluk atorpai, ataasiakkaani ineriartortitsiviusut, suliniutimik aqutsisut tappissitissallugit inuusuttut ineriartortifigisinnaasaannut ikorfartorneqarnissamillu pisariaqartitsiffiitut suliniutillu nukittoqqutinik ineriartortitsiviusumik takutitsisartut. Taakkorpiaat periutsit toqqarnikuuagut, inerisikkiartorneqarsimmata, sullissiveqarfimmi suliniutinut aqutsisut namminneq atorsinnaammattigit nalunaarusiornermilu iluaqutaassallutik. Qinersimavarput siuariartornermut uuttuutit, Wellogrammi Ressourceblomstilu. Periutsit inuusuttut ineriartornerannik uuttuisuupput, oqaloqatigiinnermillu aqutissiuutitut atornerqarlutik, sullissinerami perorsaariaatsimut ikorfartuutaapput inuusuttullu ataasiakkaarlugit siammassumik iluittuusumik isigineqarnissaannik qulakkeerinnittuullutik. Taakku periutsit marluk killiffissijuilluni nalunaarsuusiormerami atornerqartarput suliniutip aqutsisuanit inuusuttut malinnaaffiginerini ineriartorfii sanngiiffii, kiisalu inuusuttut suliaqarfiit peqataaffigisimasaat allaaserineqartarlutik.

Ressourceblomsteni

Ressourceblomsteni periusaavoq KRAP-meersoq – (Kognitiv) eqqarsartaaseq, (Ressourcefokuseret) piginnaasanik uukkataqarneq, (Anerkendende Praksis) kaammattuilluni sullissineq. Periutsip isumanarpaq SIU-TSIUmi inuusuttunut sullitatsinnut ukkassiinnarsinnaanerput perorsaariaaserlu SIU-TSIUmi ingerlanneqartoq ikorfartorlugu, kaammattuineq atorlugu sullissilluta, kajumissaarisumik piginnaasaannillu uukkataqartumik sullippagut. Inuusuttut suleqatigiinnermik atugarissaarneq angussavaat. Ullaakkut makittassapput siunertaqalinnik suliaqarlutik misigalugu, nunaqqatigiinnut takuneqarsinnaasumik iluaqutaassallutik. Suleqatinik naapinneqassapput ataatsimooqataarusussusermik kajumilersitsisunit ataasiakkaatullu nukittuffinnik takunnissinnaasunit sulilu piginnaanernik ineriartortitsisusunit. Ressourceblomsteni atorlugu inuusuttunik oqaloqateqarnerit tamaasa, piginnaanernik tallimanik nassaartoqartassaaq eqqartorlugit allallugillu. Ressourceblomsteni atorlugu inuusuttut piginnaaneqarfigisaminnut isiginnittariaasiat paasisaqarfigisarpaput. Inuusuttup nammineerluni piginnaaneqarfigisani tallimat oqaasinngortissinnaanngippagit, sulisoq oqaasertaliiffigisarpaat, inuusuttuni ulluinnarni piginnaasaqarfiit takusakkatik pillugit. Tamanna ajunngitsumik ineriartortitseqataasarpoq SIU-TSIUp ataasiakkaat siuarsaaffigerusunneratut. Taamaaliornikkut inuusuttut qanoq sapinngitsigalutik qanorlu piginnaasaqartigalutik takulertarpaat. SIU-TSIUmi peqataanerup ingerlanerani periutsip atullattaarneratigit, inuusuttoq periarfissinneqartarpoq ineriartornini malinnaaffigissallugu. Peruseq paasisaqarfiginerorusukkaanni nittartap uumap toorneratigit atuarneqarsinnaavoq:

[PsykologCentret i Viborg og Skive | Læs mere her | KRAP](#)

Wellogrammi

Periuseq Tuluit Nunaanni ineriartortinneqarsimavoq inuttut ataasiakkaat nammineq inuunermi pitsaasumik ineriartornissamik piomassuseqalersitsissalluni, inuillu ataasiakkaat nammineq inuunertik immikkut ilisimasaqarfiginga. Immikkoortut arfinillit – *peqqissuseq, imminut naleqartinneq, qanigisat, sulineq/ilinniarnaq, siunissamut takorluukkat* kiisalu *inuaqatigiinnut akuuneq*, Tuluit Nunaanni sullitat eqimattat aaliangersimasut suleqatigalugit ineriartortitat, inuunermi atugassarititat assigiinngitsut ataatsimut

inuunerinnissamut tunngaviliisut sakkutut atorlugit. Kingunerivaa ataasiakkaatut suna suliarerusunnerlugu oqaasinnguisinnaalerneq, sulianik ilisimasalik kisimi suliassanik pilersarusiornani.

Siuariartornissamut sakkussaq taanna aallaavigisimavarput, SIU-TSIUmi inuusuttut sullinnerini, najuk-kami inuinit naleqqussarlugu. Periuseq ajortumiit ajunngitsumut ineriartormik uuttortaanerunngilaq, inuusuttulliuku ataasiakkaarlutik inuunertik ineriartortissallugu piumassuseqalersinniarneqartut. Oqaloqatiginneriaasiuvoq periuseq, inuk avatagiisaalu tamakkiisumik isigalugit paasisaqassutaasartoq, piginnaaneqarfigisanik sanngiiffigisanillu ersarissaasartoq. Oqaloqatigiinnerup iluani piginnaaneqarfiit sanngiiffillu suussusersineqartarput, peqatigiillunilu isumaqatigiissutigineqartarpoq sutigit qanorlu inuusuttoq ineriartornissaminut ikorfartorneqassasoq.

Ressourceblomstenip ingerlannerani inerniliussaagallartut

Ataatsimut isigalugu inuusuttut tamarmik piginnannerqarfimminnik tallimanik tikkuaanissartik ajornakusoortissimavaat. Taakkunanga arlallit inuunermi ajornartoofimmittarsimapput, ersarissisartumik nukittuffitik suussusersinialeraangamikkit. Oqaloqatigiinnikkut inusuttut piginnaasaat oqaasertalerneqarsinnaalersarput. Ajornatorsiutaakkajuppoq imminut upperineq amigaataasarmat, piginnaaneqarfitillu takujuminaatsittarlugit, oqaloqatigisarnersigulli tulluusimaalersarput nuannaalerlutillu piginnaanitik takusinnaasagut pillugit, sulili pigaarneruvoq imminnut isit nutaat atorlugillusoq takusinnaalertaramik.

Wellogrammip ingerlannerani inerniliussaagallartut

Peqqissuseq: Inuusuttut sullitagut arlallit inuunermik peqqinnarnerusumik timersornertalimmik kissaateqarput, iliuuseqarfiginissaannulli iluatsitsisimanngitsunik. Taamaattumik sapaatip akunneranut sammisatsinnut ilanngullu timersortarfimmi inuusuttut timersoqatigisarpagut sisamangornerit tamaasa ullup qeqqa siorna. Inuusuttut nuannaraat timersornerunissamullu kajumissaatigalugu.

Inuusuttut sullitagut amerlapput sinnakippallaartartut. Peqqutaasut arlaqarput, ineqarnermut tunngasut skærminillu atuneq. Ingerlaavartumik inuusuttut oqaloqtigisarpagut sininnerup pingaaruteqassusianik, skærmertarnerup inooriaatsimut ilaalernikup qanoq atornissaannik, malugaarput inuusuttut ulluinnarni inooriaatsimikkut allannguerusussuseqartut.

Imminut naleqartinneq: Inuusuttut sullitatta affaasa imminnut naleqartinnerat appasippoq. Takusinnaavarput amerliartortut ataatsimoorfinni ammaneruleriartortut. Suliffeqarfinni suleqatigiit assigalugit ataatsimoorlutik peqatigiilluarput imminnullu tapersersoqatigiittarlutik. Sulissutigaarput minnerusunik annerusunilluunniit iluatsittumik angusaqarlutik misigisarnissaat, sulinerminni ulluinnarnilu inuunermi, ikorfartorneqarpullu piginnaasaminnik ineriartormerminnillu takunnissinnaalertillugit.

Qanigisat: Inuusuttut sullitatta amerlanersaat qanittumik attaveqarfeqarput tapersersortiminnik. Ilaat ilaqtaminnit tapersersorneqarput, kisianni aamma arlaqarput ilaqtaminnut qanimut attaveqanngitsut, kisianni ikinngutiminnit tapersorsorneqartut. Sullitatsinni inuusuttut ikitsunnguit qanimut attaveqarfeqanngillat tapersersuisinnaasunik. Inuusuttut tamarmik Wellogram- Ressourceblomstilu atorlugu oqaloqatigineqartarnermik sanitatigut ataasiakkaarlutik pisariaqartitsinertik naapertorlugu oqaloqatigineqartarput, aamma ilisimavaat uagut SIU-TSIUmi attavigeriaannaalluta. Taasumap saniatigut suleqatigiinneq peqqinnartoq pilersittarparput, tamanut inissaqartitsilluta ataatsimoorfiusunilu peqataasinnaatillugit, namminneq akuusinnaassusertik malillugu peqataatillugit.

Sulineq/ilinniarneq: Inuusuttut peqataatitatta tamarmik SIU-TSIUp peqaaffigalugu nuannarigitsik takutittar-paat. Nutaanik misileerusussuseqarput, misigalutillu nutaanik ilikkakkanik ulikkaarlutik. Nuannaarutigivaat suliffivimmi sulisarnertik ullaat tamaasa makillutik suliarorfissaqarlutik, SIU-TSIUmilu suleqatigiinneq nuannarivaat. Inuusuttut amerlanerit imminnut ilisarismareerput, kisianni aamma nutaanik ilisarisimallua-gaqalerput, ilaallu ataatsimoorput avataaniittut misiginik akuulerlutik misigisimalerput, ikinngutigillua-likkaminnillu ilisarisimasartaarlutik.

Inuusuttut sullinnerini suliniutit siulliit ilagaat suliarortussaatiilluni piffissaq eqqorlugu takkuttuarnissaq, tamannalu iluatsilluarpoq. Suliunnumut peqataaqaalernerini ullaakkut suliarorsimannikkaangata sia-nerfigisarpagut, ilaannilu angerlarsimaffiinnut aasarsimavagut. Inuusuttut peqataasut akornanni amerlasuut aallaqqaammut ilungersunartortaqtaraluartoq, naggataani piffissaq eqqorlugu tamaasa ullaakkut suliar-torsinnaatilerpagut.

Siunissamut takorluukkat: Inuusuttut tamangajammik, ataaseq minillugu, ataatsimik arlariinnilluunniit aaliangersimasunik sunngorusunnerlutik kissaateqarput. Amerlanerit assassornerup iluani ilinniagaqar-nissamut sulinissamulluunniit takorluugaqarput. Taakkununga alloriarnerit aqutigeqqaartariaqakkat piviusunngortinnissaat ajornakussorpoq, SIU-TSIUmilu piviusunngortitsinissaannut tapersersorpagut. Siullermik misiliisippagut suliffinnik assigiinngitsunik misiliisillugit aappaattullu, sapinngisamik aaqqissuus-sisarpugut suliffimmik SIU-TSIUp avataani sulinermik misiliisittarlugit. Tamannalu sulisoqarnerup tungaati-gut pissutsinik ataqatigiisitsisinnaanermik ilisimasaniillu peqataasunut tunisivoq.

Inuiaqatigiinnut akuuneq: Inuusuttut peqataatitatta affai sinnerlugit illoqarfigisaminni ataatsimoorussa-mik ingerlatani peqataasalerput, inuusuttunut sammisassaritneqartuni, taamaasillutik misigisarpaat inuiaqatigiinnut akuullutik. Inuusuttunut aaqqissuussisoqaraangat peqataasarput katersortarfimmi inuusuttullu Kulturikkut illu ornittagaanni. Taakkua saniatigut amerlasuut peqqinnerusumik inuuneqaler-sitsiniarluni sammisassaritneqartunut peqataasarput soorlu Maaji Nuannimut atatillugu pisuni. Inuusut-tut ilaat nunaqqatiminnut akuunissaminnut tunuarsimaartarnikuupput, SIU-TSIUmi eqqumaffigaarput aaqqissuussani pingaarutilittut isigisatsinni peqataanissarput, taamaalillutik inuusuttut innuttaaqatinut nuannaarutaasumik tunniussaarlutik, peqqinnartumillu ajunngitsumik siunertalimmik peqatigiinnermik misigisaqaqqullugit.

Naggataatigullu atisanik sullisinik atukkarsuisarpugut, sulisutut suleqatigiinnermillu misiginissaq anguni-arlugu. Inuusuttut tamarmik immikkut atukkarsorneqarput sullisinik, SIU-TSIUmiikkaangamik atortakkamin-nik. Misilittagaqarfigaarput tamanna ataasiakkaatut sulisutut misigisimalersitsisartoq, ataatsimoorunullu ilaanermut misigisitsisartoq – gruppit iluanni avammullu inuiaqatigiinnut akornanni.

KEY LEARNINGS – SUTIGUT PITSAANERUSLISSAAGUT

Aallaqqaataaniit ataasiakkaarlugit paasiniaaffigissavagut fagit sorliit amigaatiginieraat, meeqqat atuarfiat naammassiniarlugu. Uatsinnilu ingerlataqarnerini ingiaqatigiisillugu qulakkiissavarput naammassissagaat. Majoriap siunersuutiginiakuuaa, uagutsinni atuartinneqartassasut, Majoriamilu misilitsillutik.

Aallaqqaataaniit nalornissutiginiakuuarput innuttaasunik tapersortarialinnik sulisinnaasunngorsaalluni sullissineq qaammatit qulit naammannersut, paasisimavarpullu inuusuttut amerlanerit qaammatinik marluk pingasunik ilaqqiinissamik pisariaqartitsisut. Ukiup ingerlanerani sullitassatsinnik aallartitsisaratta, piffissap ingerlanerani tullerianaanik, kingunerisarpa inuusuttup inuuneriligaa patajaatsoq unikkallartinneqartartoq – taakkuukua uninngagallernerit navianartut, aalaakkaasumik ulluinnarni inooriaaseqarnek pigilersimasaat akornuserneqartarami. Sioqqulluarlugu paasisariaqarparput uatsinniikkunnaaraangamik ilinniagaqalernissamik sulilernissamilluunniit tungaanut sulerissanersut. Assersuutigalugu aasaanerani suliffeqartinniarlugit kaammattorlugit.

Paasinarsinikuuvog inuusuttut ilaasut amerlanerit 18 ataallugit ukioqartut, tamannalu ajornartorsiutinik pilersitsisaratoq, amerlanertigut 18-leereersimasariaqarmata kollegiani initaassappata imaluunniit ilinniakkamik aallartitsissappata. Aamma tassani aallarteqqaarnermiit pilersaarusiortoqartariaqarpoq.

Pikkorinnerulertariaqarpugut perorsaanerami periutsit atorluarnerunissaannut, takoreerparpummi inuusuttut siuariartornerinut aqqutissiussisut.

Inerisaasariaqarpugut ataqatigiissaarinnermut sakkussanik ilinniarfinnut suliffinnullu nutaanut, ingerlari-aqqinngitsoortartut pinngitsoortinniarlugit, Kalaallit Nunaanni inuusuttut takussaagami uniinnartartut – inuusuttut attaveqarfigiinnartarpagut, ukioq ataaseq tulliuuttoq uatsinni peqataallutik naammassineranniit, qulakkeerniarlugu namminerisaminnik inuunertik patajaattumik ingerlatilissagaat.

SULEQATIT

Uagut tungitsinniit isumaqarpugut Majoriaq Tasiilami suleqatigilluarnikuugippat aamma maannakkut suleqatigilluarippat. Taamatullu Tasiilami Kommunep allattoqarfia aamma sulisoqarnermut inuussutissalerinnermullu immikkoortortaqrarfiit Kommuneqarfik Sermersuumiittut. Najukkami inuussutissarsiuteqartut SIU-TSIU inuusuttullu tigulluarnikuuaat aamma. Tamarmik ilisimaaraat suli ineriartortugut kisianni aamma isumaqatigiillutik sulisoqarnermut peqataatitsineq suleqateqarnerlu ammaassisuusinnaasut atugarissaarnerulernermut inuunerinnerulernermut kiisalu Tasiilami inuussutissarsiuteqarnermut ineriartortitsisoq.

TUNULIAQUT

Aningaasaateqarfik Imminut Pigisoq `SIU-TSIU´ upernaakkut 2021-mi pilersinneqarpoq. Aningaasaateqarfik Oak Foundationnimit, Hempel Fondemil Bikubenfondemiillu taperneqarpoq.

Peqataasunut tamanut pingaaruteqarsimavoq qulakkiissallugu:

- SIU-TSIU pilersaarusiaq aqqiissuussaannaanngitsuusoq kisianni ataavartumik ingerlasussaq
- Sulissutigineqassasoq innuttaasunik tapersortarialinnik suliffissaqartitsisut kalaallinut tulluarsakkamik pilersitsisoqassasoq, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni pissutsinut tulluarsarneqarsinnaasunngorlugu

Anguniakkat siulliit marluk tassaasimapput allattoqarfik aammalu suliffeqarfik innuttaasunik tapersortarialinnik suliffeqartitsisoq. Kommuneqarfik Sermersuup kissaatigisimavaa, suliffeqarfik innuttaasunik

tapersersortarialinnik suliffeqartitsisoq siulleq pilersinneqassasoq Tasiilami, tassani pisariaqartitsineq annertunerpaammat. 2021 martsimi SIU-TSIUp allattoqarfia Nuummi ammarpoq. 2021 junimi Innuttaasunik Sullissivik Tasiilami ammarpoq, inuusuttullu sullinneqartut siulliit 2021 junimi aallartipput.

‘SIU-TSIU` naalisagaavoq oqaatsit marluk aappaa Kalaallit Nunaata kitaani oqaasiuvoq Siunissaq, aappaa Kalallit Nunaata kangianimiusuujuvoq Tsiunitsar. Anguniagaavoq SIU-TSIU siunissamik pitsaasumik pilersitseqataassasoq Kalaallit Nunaata Kangia- Kitaalu akimorlugit.

SIU-TSIUp siunertaraa suliffeqarfik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsisoq ineriartortillugulu siuarsassagaa Kalaallit Nunaat tamakkerlugu. Siunertaavoq innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffeqartitsinerup kalaallinut tulluarsagaasup ilisimanerqarnerulernissaa sulissutigissallugu, suleqatigiinnik pilersitissaq Kommunit inuussutissarsiornerillu akimorlugit, pigaarnertullu atugarissaarnerulersitsineq inuusuttullu ilinniagaqarnissaannut suliffeqalernissaannulluunniit aqutissiuulluassallugit.

SIU-TSIUp sullinniarpai inuusuttut, ilinniagaqarnerup suliffeqarnerullu avataani inissisimasut. Inuusuttut taakku amerlanertigut ilungersunartumik issisimasarput aamma nalaatanik artornartunik peroriartornerminniit nassataqarput. Uukkatarineqartoq tassaavoq “assassorluni sulineq” inuusuttullu pikkorissarneqasapput aqutissiuunneqarlutik ilinnialernissamut imaluunniit ataavartumik suliffittaarnissamut. Pingaaruteqarpoq inuusuttut suliffeqarnermik suleqatillu aqutigalugit ataatsimuussusermik nuannersumik misigisaqassasut, kiisalu inuusuttut sumiiffigisaminni inuiaqatigiinni ajunngitsumik ersittumik kiguneqartumik pilersitseqataassasut.

INNUTTAASUNIK TAPERSERSORTARIALINNIK SULIFFISSAQARTITSINEQ KALAALLIT NUNAANNUT TULLUUSSAGAQ

Innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsineq kalaalerpaluttunngorsakkap imaraa inuusuttut sullinneri innuttaasunillu sullissinerup kommunenut tuniniarneri, innuttaasunillu sullissinerup nioqqutis-sallu suliffeqarfinnut namminersortunut tuniniarneri. Suliffiit nalinnaasut unammillersinnaanngisaannasavagut, ukkatarisagut ukuujuassagamik suliassanik ingerlatsinermik inuusuttullu atungarinnerunissaannik oqimaqatigiissaarineq. Suliffeqarfik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisoq naammassisamigut allanut sanilliullugu annerusumik angusaqarsinnaanngilaq, inuusuttut ataasiakkaat pisariaqartitaat malillugit tapersersugassarigamikkit. Inuusuttut sullitagut peroriartornerminni aqusaagaat imaannaasanngillat taamaattumik imminnut pilersorsinnaanngornissaannut suliffittaarnissamullu aqut arriitsumik ingerlasarluni. Ilaannilu suliaq allamik siunertaqarneq ajorpoq inuutitsiniaaneq kisimi.

Inatsisit aningaasaqarnerillu

Inatsit Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisunut tunngasoq 01.01.2020-imi atuutitinneqalerpoq.

[Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 28. november 2019-imeersoq.gl](#)

Majmilu 2022-imi nalunaarut takkupperpoq inatsimmik uumatitsisussa:

[Suliffeqarfiit innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut nalunaarsugaasut pillugit Namminersortulutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 25. maj 2022-mersooq](#)

Nalunaarummi ilaatigut allassimavoq, suliffeqarfik pisortanut attuumassuteqarani ingerlanneqassasoq (nammineq aqutsisoqarluni, nammineq siulersuisoqarluni naatsorsuuteqarlunilu).

Kiisalu sinneqartooruteqassagaluaaraanni taakkua sumut atorneqassanersut nassuiarneqartassaaq.

SIU-TSIUmut annermik pingaarutillit marluupput.

1. Innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut privatitit ingerlasuniit assigiinngisittariaqarpoq taakkua aningaasarsiorsinnaapput (aamma aningaasanik pissarsisinnaassapput) atugarissaarnissamut suliniutinik tuniniaanermikkut. Suliffeqarfik innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisunut tunngaveqartoq taamaasiorsinnaangilaq. Aningaasaqarnerput amma suuvoq pisortanut tamanullu.
2. Inatsisip Kalaallit Nunaanni illoqarfinni arlalinni Innuttaasunik tapersersortarialinnik suliffissaqartitsisut pisinnaalersippaa taamaasillunilu taamaallaat Kommuneqarfik Sermersuumi pisinnaajunnaartillugu suliffissaqartitsiniarnermut aamma inuussutissarsiutinut suliniutinut tapiissuteqarsinnaangortillugu.

SIU-TSIU aningaasaateqarfinniit pingasunit 10 millioningajannik tunineqarsimavoq, Aningaasaateqarfik Oak Foundationnimit, Hempel Fondemit Bikubenfondemiillu. Aallartisarnermi, ineriartortitsinermit allaffeqarfillu Nuummiittup ingerlanneranut matussusiissapput kiisalu ukioq siulleq sullissivittut ingerlanneqartoq matussusiiffigissallugu. Taasuma saniatigut ingerlanneqarnerata ukioq tullermi pingajuannilu marluutillugit matussuserneqassapput. Aallaqqaataaniillu oqaatigisimavarput aningaasaateqarfinniit tapiissutinik ukiut siullit 5-it pisassalluta. Tamatuma kingorna aningaasaqarniarneq nammineq ingerlalissaq isertitat anner-tusiartorneranni.

Kommuneqarfik Sermersuup inuusuttut suliniuteqarfigineqartut qaammatini qulini 8.000 kr.-inik akiliissut-tarpai minnerpaamillu inuusuttut quliusapput aningaasaqarneq kaavijaassappat. Aammattaaq inuusut-tunut aningaasat tapiissutit (ilinniaqqinnissaannut tapiissutit) kommunimit akilernerqartassapput maannak-kut aningaasaqarnikkut periuseq imminut akilersinnaaqullugu.

Tasiilami ukioq siulleq ingerlareerluta neriulluarpugut taamani anguniakatsinnut tunngatillugu – kommuni peqatigalugu.

Naalakkersuisut suliffissaqartitsinermut periusissiaataani 2022-2024 allassimavoq:

Kikkut tamarmik sulinissamik pisinnaatitaaffeqarput

Inuiaqatigiinni pisariaqartinneqarpoq kikkut tamarmik nemmineq pisariaqartatik naapertorlugit peqataanissaminnik periarfissaqartinneqassasut.

Innuttaasut nukii tamaasa atorniarlugit, inuiaqatigiit pilersikkusutagut pilersinniarlugit, sulisoqarneq inissaqartitsilluartoq pilersittariaqarparput aamma piginnaanngorsaanermik aaqqissuussinerit ilinniartitaanermilu aaqqissuussinerit imminnut ikorfartoqatigiittut pilersittariaqarlutik.

(...)

Nioqqutissiornermi atuarfimmu assingusumik ingerlaneq inuusuttunut atuartitaanermik nalinginnaasumik angusaqarluarnissamik ajornakusoortitsisunut assigiinngisitaartumik ilikkariartornermut allamillu naapitsinissamik periarfissaqartitsissaaq. Tassuuna ilinniarnissamut imaluunniit sulinissamut sapiissuseqalersissaaq, kiisalu inooqtaanertik inuttullu piginnaanitik sapiuffigiunnaassavaat.

Tulluusimaarutigaarput periusissiamut uunga tapersiisinnaagatta.